

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ЧЕНЕ ЗА СРЕЋУ:

на годину 24 дни, на године 12 дни, на четврт год. 6 дни.

ЗА СОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ НА БАЛКАНСКОМ ПОЛТОНОУ.

на годину 30 франака, на по године 15 ф. на четврт год. 8 ф.

ЗА АУСТРО-УГАРСКУ:

на годину 15 фор. у банк., на по год. 8 ф. на четврт год. 4 ф.

ЗА СВЕ СОСТАЛЕ ПРЖАСКЕ:

на годину 36 франака, на по године 18 ф., на четврт год. 10 ф.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ

УТОРИНОМ, ЧЕТВРТКОМ, СУБОТОМ и НЕДЕЉОМ

НА ЦЕЛОМ ТАВАКУ

УРЕДНИШТВО ЈИ И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЋИ г. Томи Андрејевића
ОВЛАШЋЕНИКА

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:

ПРИ ПУТ 12 ДИНИ, ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ПР.
ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИНИ ОД РЕДА.Рукописи шаљу се уредништву, а претплате административи
„СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.

РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ НИ ПЛАЋАЊЕ ПИСМА НИ ПРИМАЈУ СЕ.

Београд, 2. Априла.

Овај Ускре донео је Словенству два чудна јајета ускршијака; једно је дао крајњем јуту, друго крајњем северу словенском; једно српском, друго руском племену; једно умочено у кра, па жалост и српску и словенску, не само туђинску, а друго у црвеној, златом везеној, дипломатској свити; на једном пише: *Победа српског устанка под ћесаровом војском*, а на другом: *Н. К. Гирс, црнски министар спољних послова*.

Наје ни северни и јужни пој тако противан један другом, као што се та два ускршијака словенског света чине противна — на први поглед. Ал кад се изближе погледа и испита, види се, да та два дугаја имају још једну особину противних половина магнетских, а та је да један другог привлаче, да могу имати једнаке, или бар сличне по следице.

Но пре него што погледамо на ближи значај и могуће последице та два дугаја, дужни смо испитати саме чињенице. О једној, о постављању Н. Гирса за министра спољних послова у Петрограду, нема никакве сумње, то се јавља званично и никога није изненадило, јер Гирс је и до сад радио тај посао.

У толико више мора изненадити и српски и страни свет ускршијаш вест нашег доцниника од Скадра на Бојани: „Јуче Кривошијани одлучно побједише Аустријанце после тродневног, најкрвавијег боја, очистише већи део Кривошија. Губитци аустријски надмашују све досадање. — Између Гаџка и Невесиња Фортане и Тунгус одржали су сјајну побјedu“.

Многи тој вести нису могли, мно ги нису хтели, а неки и нису сме ли веровати. У исто време јавља званично „победоносни војвода“ ћесарев, барон Стева Јовановић, да је збиља била тродневна битка, да су устаници разбијени, да је очистио од устаника — Драча и Лудоглав, места, која су устаници још при првом великом нападају аустријском били напустили. Исто је тако могао јавити, да је освојио Котор. Даље јавља, како је отерао устанике са Мачије Планине после жестоког боја од 48 часова. „Отпор је“, вели, „био незнatan, а наши губитци скоро никакви“. — Зар има тако „бесконачно“ глупог света ма у ћесаревини, који таком извештају верује? Може ли бити жесток бој, који траје 48 часова, или два дана и две ноћи, а да је био незнatan отпор?! Могу ли у таком и

толиком боју губити нападачеви бити скоро никакви?

Врло је занимљиво, како доцниник „П. Лојда“ из Рисња — потврђује вест нашег извештача. Тај пештанска прослављач аустријског јунаштва прича сасвим безазлено, како су устаници тако безобразни, да се појаве одмах на ономе месту кога је аустријска војска напуштила. Како то изгледа? Ту не мора човек имати бог зна какву „уборазиљу“, да ту појаву себи живо представи. То значи преведено „на прост српски дијалект“: једни су бегали, други су гонили.

„Ал, за бога, зар се и данас догађају чуда?“ Запитаће можда многи који никако не могу да верују, „зар једна шака једва оружаних људи да може одолети десет и двадесет пута већој војсци оружаној до зуба свим оружем што га је најновија војна наука измислила? Зар једна четица голих, слободних, већином не писмених српских синова да пркоси силој ћесаревој војсци, богато спадевеној милионима и милионима редовног и ванредног буџета једне велике сile јевропске?“ Јели то могуће?

Као да сваки Ускре мора имати, као и први што је имао, своје певерне Томе, те не верују, да је Христос ускрео, док му не метну прст у рану.

Зар је то збиља тако чудо што је ћесарева војска страдала од устаника у Кривошијама и у Херцеговини? Од како свет војује важила је навек она велика необорива истина, што је исказана у старој римској пословици: *audaces fortuna juvat*. Срби кажу: „Бог и срећа јуначка“ јер срећа само јунаку иде на сусрет, а несмелици, кукавици окреће леђа.

Толико онима који још не могу да верују.

Но имају и који неће да верују. Г. аустро-угарски посланик у Београду извоео је после напад скадарског телеграма вратити наш лист, неће више да га прима. Нама је жао, што смо га нехотице ожалостили те тим изгубили тако отменог претпоставника; аз морамо признати да је поступак г. посланика сасвим у свом реду, јер он има право не хтети нам веровати.

На послетку имају и који и не смеју да верују.

Заједно са г. послаником аустро-угарским вратили су нам лист и гт. „краљевско-српски“ министри унутрашњих послова и просвете, г. Милутин Гарашанин и г. Стојан Новаковић.

Питање је, какве последице може имати победа српског устанка над ћесаревом војском? Коће ли та војска напустити Кривошије и бар јужну Херцеговину, или ће, на против, ћесаревина кренути сву своју силу, да по што по то угуши устанак? Ми мислимо да неће бити ни једног ни другог случаја, — ако се нико не умеша. Првог случаја не може за сад бити, јер то би значило признање од стране Аустро-Угарске — у осталом само признање истине — да она не само да не уме, него и да не може да влада оним крајевима; а то јој не подноси:

„Срамота је такоме јунаку,
„Циплитнут се, не погодит циља“
и т. д.

А како ће да крене сву силу на неколико „голамфера“ херцеговачких? Колико би ту требало милиона потрошити?

Ено га „П. Лојд“ већ кука, да се то већ досадило држављанима, који плаћају порезу. А Аустро-Угарска је уставна држава, она нема трошка, ако то не одobre сабори и делегације, а ови опет не могу одобравати у бесконачност без обзира на народ и његову и онако прете рећену порезну снагу. И заиста П. Лојд гони делегације — после страсти страсне недеље у Кривошијама у Херцеговини — или да обрате оккупацију у анексију, или да просто напусте те „проклеће“ земље. „Ил ме љуби, ил' ме се окани.“ Но како се за љубљење иште и пристапак објекта, а овде и других врло сумњивих чипилата, то ће се по свој прилици страсна недеља аустријског војевања завршити та прета после као и она српска песма: — окани!

О значају постављања Н. Гирса за министра спољних послова у Петрограду и о могућим последицама тога дугаја по положај Аустрије на истоку, — други пут.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

Сви су изгледи да ће се Дунавско питање скорим решити — на штету аустро-угарских интереса. Први морални пораз претрпео је аустро-угарска дипломација политичким изасланством грофа Волкенштајна, који је недавно обијграо неке европске дворове, и, као што се показало, напишао на најјачи отпор у Паризу, где су му на познати аустро-угарски Avant projet одговорили са противом предлогом — са пропозицијама Бареровим. Волкенштайн је услед тога напрасно

позван у Беч. Као што се дознаје Бареров предлог потпуно обара аустро-угарски „Avant-projet“.

По „Avant-projet“-у образована ће дунавску мешовиту комисију четири прибрежне државе: Аустро-Угарска, Србија, Бугарска и Румунија. На тој претпоставци основала је Аустро-Угарска као најмоћнија држава свој захтев, да јој се стално повери председништво у комисији са **два гласа**. Бареров предлог напротив увлачи и једног представника међународне дунавске комисије у мешовиту комисију као петог члана. Тиме већ по себи отпада потреба стварања привилегисаних положаја у комисији, који је Аустрија тражила, јер за случај спора решаваће простио већина. Но како су у међународној дунавској комисији и Аустро-Угарска и Румунија, то ће лако моћи наступити случај да се један од заступника тих двеју држава изабере у мешовиту комисију. Тада би изабрани — ако је Аустро-Угарска изабран, а ако је Румунија румунски представник — са сталним чланом мешовите комисије фактично својај држава осигурао два гласа. Аустро-Угарска се може тешити овом великодушношћу француског државника, само нам се чини да ће јој и сама та утха загорчити, што она, сила и моћна, мора да дели ту повластицу са младом краљевином Румунијом. Аустро-Угарска би, до дуже, лако могла изиграти Бареров предлог, кад би са интересованим прибрежним државама склопила засебне конвенције као ону недавно са Србијом закључену, па да им у напред веже руке. Но у том случају морао би и у Букурешту и у Софији прво се наји и посајти на министарску столицу каквак — Пироћанац, а то ће Аустро-Угарској мучно поћи за руком.

— Аустро-Угарске власти у Босни издале су недавно врло занимљиву наредбу у погледу аграрног питања. Та јединствена наредба која потпуно карактерише јединствено становништво босанске влада у овом најтугљијевим питању, гласи овако:

„Пошто су ове зиме многе кметске породице или њихови чланови, који су способни за рад, оставили самовољно своје чифлуке, те пошто су услед тога ти чифлукци остали необраћени, одређује земаљска влада у намери, да би се поседници чифлукса очували од штете која би за њих настала због необраћивања такових чифлукса:

Са више страна наше отаџбине извештавају нас, како је слана која је падом њелдњачких дана Марта учинила много квара вођу и виноградима. Народ ово сматра као гљев, који промисао шаље на нас због рада „виделовачког“ који гази све па и божији закон и веру праћедовску. Народ се моли Богу да га поштеди од казне и сломије свој гљев над главом грешних „виделовача“ који чине покоре, а неки поштеди народ и земљу нашу.

— Из Неготине пишу нам како су се тамо „виделовци“ окомили на проту госп. Мијојковића. Они својом разудоношћу чине му зла и на сваком кораку га изазивају. Грађанство неготинске које поштује г. проту због његовог поштенога и патриотског рада јако истогде је што се тако брутално са првом њиховим поступа. Но сада је дошло време да свака врлина и поштење мора трпести искушења, јер „виделовци“ најређу на све што је поштено патриотско. Али и ово ће зло проћи, а народ ће се знати рачунати са онима који га вређају и најређу му на све што му је свето.

— Изрез глајчног пишу нам, како несветији поп Мијаило наговара свештенике, да глађе најређе, те да од оних сељана где нема при цркви свештеника, ишти за сваку службу у њиховој цркви по сто гроша и по два дуката. Ми се заиста дивимо „дуготријности“ више искравене управе време алогасном попу Мијаилу, који служи на поругу чину свештеничким и скриваним божијим олтаром. Духовна вишија власт место да таконог не достојног свештеника лиши чина и обрије, она га још трпи да врши дужност намесника, давље старешине свештеничког у целом једном срезу и да својом поквареношћу и друге куки и квари. Зар и у цркви да се тетра „виделовачки“ партајзам? Ако попа Мијајла закланја и брани Гараџанићева полиција као стражници и највернијег партизана „виделовачког“ не сме то чинити црквена власт, јер њој никако не приличи да падне и сенка „виделовачког“ партизанства на њу. Одавна се чују протести из народа против тога бесомучног попине, и ево још да данас духовна власт није ништа учинила да задовољи верне — да задовољи народ. Па докле тако да буде?

8 ћака
8 предавача
8 предмета
за 8 месеци
Кад дође испит биће
8 предавача
8 предмета
за 8 месеци
40 клупа а ћака неће ни једног бити.

Напредна влада све ово види, али неће да види, чује или неће да чује јер је засленила партајничком страшћу.

Тешко теби Србио, тешко теби омладино, тешко теби просвето! кад о вами нико неводи рачуна.

H.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Краљ румунски поставио је свога досадањег министра резидентура Ласкара Катарцију за изванредног посланика и пуномоћног министра код Његовог Величанства нашега краља.

Железничка школа тако названи „паралелни курс“ пропао је са немарности напредне боље рећи назадне владе. Од 74 ћака остало је сада само 8—10 а до испита неће бити ни једног. Да ли ће коме напредна влада давати рачуна што

мачке. Валенрёд, који је у напред већ своју унућад звао грофовима Делабасти-Валенрёд, уложи у француским државним папирима потребну суму, како ће својим кћерима моћи дати тридесет хиљада годишњег дохотка. Овај мираз није особито ослабио његов капитал, јер се овај у неколико био умножио. Наполеоново царство, држави се политичке многих дужнија, ретко кад плањао је интерес. И тако Карло прилично се упренастио, што је тај његов уложио мираз на тај начин, јер он није имао толико вере у царског оца колико барон. Феномен вере или дивљења, које је само прозлазна вера, не пушта се тако лако у наложништво са идејом. Меканик се боји макине, којој се путник диви, и офицери су у неколико били приватне наполеонске локомотиве, ако јој нису били бани и угљен. Барон Валенрёд-Тустад-Бартенстид обећа тада, да ће доћи у помоћ економији новога пара.

Карло је љубио Бетину Валенрёдову колику је и она њега љубила, а то ће много рећи; али кад се Провансац распали, онда је свако чуство код њега природно. А како да не обожава папујку јесен, која је утекла са слике Алберта Дирера, са анђелском душом и имањем познатим у Франкfurту? Карло је дакле имао четири детета, од којих

му остало је само две кћери у овај пар, кад је своју бољу казнао Бретонову срцу. Димеји је љубио ове две мале и не познавају их, а то по оној симпатији, по којој је војник отац сваком детству. Старија назвата Бетином Каролином, родила се 1805. године; друга, Марија Модеста, родила се 1805. године. Несрећни потпуњовник, не имајући од својих милих никаква гласа, врати се 1814. г. са потпорничком пешице преко Русије и Прусије. Ова два пријатеља, за које више било више разлике у чину, баш онда стигле у Франкfurт, кад се Наполеон у Капу испркао. Карло затече своју жећу у Франкfurту, али у короти, ју је

спречан што је из тога великор и двојаког бродолома спасао своју жену и две кћерке, док је Карло Миньон опет у Париз, где га цар назименова за потпуњовника оклоничког у гарди и даде у командантство почасног легијона. Пуковник, који се једашут вида у чину хиљада франака и као гроф за првотријумфа Наполеонова, виде како му се сан угаси у рекама крви код Ватерлоа. Пуковник допаде лаке ране, попуче се на Лоару и оде из Турса пре распуста.

У пролеће 1816. године промени Карло свој годишњи доходак од тридесет хиљада франака у готов новац, доби отуда око четири стотине хиљада франака и науми отињи у Америку да потражи спреју, оставивши земљу, у којој су већ почели прогонити Наполеонове војнике. Из Париза спусти се он у Хавр заједно са Димејем, коме је, по случају не ретком у рату, спасао живот, узвеши га на конја свога у оном кијамету после битке код Ватерлоа. Димеји минијаше као пуковник и беше исто тако клону духом. Карло, кога је Бретон пратио као веранпас (бедни војник обожавао је оне мале

— Београдска општина закључује да је, да се 6. Априла као дан предаје градова свечано прослави.

ДНЕВНИК

Стране

У Франклину у Америци, једној вароши у области петролеума додгио се овај занимљив случај. Тамо су приликом прокопавања националне не давно на велики извор петролеума. Нарочито је фирма Ријал и Син са проналаском великих и изданих извора силен новац зарадила. Но једног дана извори усану. Владини радњици издадише радицијама наредбу да дубље копају. После дугог копаја најђу на зејтин. Наместе шимр и из смесе потече скупоцена течност. Но при првим опитима појавише се неке чудне прилике. Течност није имала ни боје ни јуса као зејтин, нити је хтела да горе. Најзад се одважи један од радника да се увери о течности. Пошто је са неколико капаљица покасно језик и опроба течности, дохвати цев до трске, узе је у уста и поче пити. Пио је док га другови не отгроше силом, јер се побојаше да му што не никоди. Из радозналости се прихватише и остали цеви и најзад се сви изопијају, те као мртви попадају на земљу. Број се рас простре веома по својој околини, да се на извору фирмама Ријал и Син нешто необично догодило. Од свију стране површи светица да пробај чудесан дујин је зејтин што опија. Ђуда почеше да заплеле језиком, колена им клањају, за мало па се занеше и попадаје. У неко доба дође и властник г. Ријал са његовим деловојом. Обојица се упрастају да су видeli ово чудо. Деловоја проба зејтин и изјави газди, да је укус као од пива. Газда Ријал пошиље одмах момка по Гросману, најбољег пивара у њој окојини, да се с њиме посаветује. Пивар дође, и чин је опроба течности, узвикну упрашајући: „Бог с вама, да ово је моје пиво. Ви сте чак и мој подругу прокопали.“ — Даља испитивања потврдише речи пивареве; кад је уђош до подруге беше највеће буре пивско од 2000 акова скоро исправено.

Ако и није истина, бар је — амерички измишљање. Пивар дође, и чин је опроба течности, узвикну упрашајући: „Бог с вама, да ово је моје пиво. Ви сте чак и мој подругу прокопали.“ — Даља испитивања потврдише речи пивареве; кад је уђош до подруге беше највеће буре пивско од 2000 акова скоро исправено.

Ако и није истина, бар је — амерички измишљање.

ТЕЛЕГРАМИ

Цетиње, 1. априла. (оригинална датија.)

Сердар Матановић ослоњен највернијем неправедног тамновања у Аустрији. Данас стиже овамо, дочекан све

бољу, која га ужајаваше; ја оче та умре низам ногом тушна.

Јер овај нематини Француз издахнуо је трудећи се да говори језиком, који је његовој кћери мио био.

Срећан што је из тога великор и двојаког бродолома спасао своју жену и две кћерке, док је Карло Миньон опет у Париз, где га цар назименова за потпуњовника оклоничког у гарди и даде у командантство почасног легијона. Пуковник, који се једашут вида у чину хиљада франака и као гроф за првотријумфа Наполеонова, виде како му се сан угаси у рекама крви код Ватерлоа. Пуковник допаде лаке ране, попуче се на Лоару и оде из Турса пре распуста.

У пролеће 1816. године промени Карло свој годишњи доходак од тридесет хиљада франака у готов новац, доби отуда око четири стотине хиљада франака и науми отињи у Америку да потражи спреју, оставивши земљу, у којој су већ почели прогонити Наполеонове војнике. Из Париза спусти се он у Хавр заједно са Димејем, коме је, по случају не ретком у рату, спасао живот, узвеши га на конја свога у оном кијамету после битке код Ватерлоа. Димеји минијаше као пуковник и беше исто тако клону духом. Карло, кога је Бретон пратио као веранпас (бедни војник обожавао је оне мале

чиније, издахнуо је од стране грађанства. У његову част велики банкет.

ПРИПОСЛАН*

„Видела“ (бр. 48) донесе из Ваљева један доказ од 8. марта тек године, заслађен темом града, којем напредовањи ваљевски обично крпе своју изненаду душу. Потучен неколико пута на општинским изборима, на јавним изборима, они сада према земљи туба писма са обичним садржајем, па с тим излази да сви су још живи. Јадици! Они мисле да су нешто заиста нападава, што радицијама називају именом „радикаљи“, да је свет овај неиза, да су били они сами најгорије оклопије српске народне армије, да је дујин је из Србије и Херцеговине. „Како кам образ, ви га не имали?“

Замислију посес „адвоката при алкохолу“, бајаги мене, па на моје име као испод чете плаку „радикалију као луду, маниту и на свашта готову“; гаји је лаж да сам се најад, тако најада против радицијама, које је поштујем као худе озбиљне, луде од патела, па радом отпоре и јавним од толико година. Међутим у томе је један превреја гомиза у грађавству, Ада љопићник „Видела“ може бити уперен, да смо је онда виши писаком „опензаруку“, најато нешта неизашло, иначе изјавио да је изјава оваквом усеку под подметањем. Ми ћемо овде као грађани изјавио свакија, иако се док напредује посес предупредијају овде као доказ да се напредује у Гроцку под воденицама, точак, да тиме тупирају оне моралне мордице, које и сад посе велико од удара и мушки и сложне опозиције. Као виши чини из „Черепића“, опозиција или напредовања, то је овде реч, и у оним још донесеним „Видела“ овоме је овде реч, и у оним још донесеним „Видела“ где је најверније, „злупотребљена слобода писања из Србије“; јер се тамо нашло израђено и највећи напредовањи у Гроцку под воденицама, да се напредује у Гроцку под воденицама, точак, да сад посе велико од удара и мушки и сложне опозиције. Као виши чини из „Черепића“, опозиција или напредовања, то је овде реч, и у оним још донесеним „Видела“ где је најверније, „злупотребљена слобода писања из Србије“; јер се тамо нашло израђено и највећи напредовањи у Гроцку под воденицама, точак, да сад посе велико од удара и мушки и сложне опозиције.

19. марта 1882 год.
у Ваљеву.

Б. Стојадиновић
адвокат из Ваљева.

ПОРУКЕ И ОТПОРУКЕ

Влашотинци. — За гг. Д. Ах. и Т. Мар. примије 24. дан. треба се покушати да остано. И од Јоване жене Димитрија Стојадиновића из Ђадана треба наплатити са отласком 2. дан. и 40. п. дан. Хвада на туру.

Чачак. — г. К. Мрвич. Променили смо адресу, а како представљати од 1. Јануара тако и за оглас 3. дан. и 60. п. дан. можете положити г. Ник. Радовановићу трг. там.

Крупањац. — г. Т. Тод. Г. Пазар. Учитељ из веће изјаву има да плати 4. дан. и 10. п. дан. Поклјијате и са представљатом.

Карловци. — г. М. Капарчићу. Сах је као што треба адреса стављена. До сад је од вас примије свега 7. фор. Још 1. фор. ћад поште измириће те представљату до конца мес. Јуна ове године.

Бољевац. — Читајничкој управи. Досадању представљати у 12. дан. неки изводи управе положити г. Ил. Стојадиновића трговину.

Бечкерек. — г. Ст. Вук. Примили смо 4. фор. представљате до конца Јуна ове године.

В. Какића. — г. др. Р. Гравићу. Примили смо 4. фор.

М. Златића. — г. Лук. Јеремићу. За већ и г. Тод. Маленку. Примили смо 8. фор.

администрација
Српске Независности

* За садржину не одговарамо Ур.

дејвојице), минијаше, да ће посдуност, на коју се регрутари науче, поштење и приврженост потпоручникова начинити од њега колико недна, толико и корисна служба; он му дакле предложи, да стане под његову команду грађанској животу. Димеји беше савблажен, кад се виде да га усвоји породица, код које је мислио нековати као имела на раету.

Вардајући прилику да се укрећа, бирајући међу бродовима и премињајући, какви му се изгледи пружају, чу пуковник где говоре о свом опредељењу, које ће Хавр имати у миру. Слушајући разговор два грађанина, он угледа ту средство да обогаћијуће, те једанпут поштаде власник брова, банкер и поседник. За две стотине хиљада франака купи земљу, куће, а у Новијем Јорку пошиље брод са француским символом, јејтино купљено у Лиону. Димеји, његов агент, оде са забјом. Докле се пуковник наместо са својом породицом у најлепшој кући у краљевској улици, те се дао да учи бандерство, развијајући радњивост и дивну разборитост приватнадеку, Димеји стече два имања, јер се врати са товаром памуком, што га је за мале новице купио. Овај двојајака операција донесе кућу Милоновој силен новац. Пуковник кући сад летњиковачу у Енглесу и награди Димеји, давши му у краљевској улици пријатељу кућу.

(Наставиће се)

